

Motion till riksdagen 2022/23:2307

av **Ida Karkiainen m.fl. (S)**

med anledning av prop. 2022/23:48 Sekretess vid Försäkringskassans handläggning av ärenden om elstöd samt slopad kontrolluppgiftsskyldighet

---

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen avslår regeringens förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) i de delar förslaget avser 28 kap. 4 a §.

Motivering

Det är angeläget att det elstöd som regeringsunderlagets partier utlovade till den 1 november 2022 kommer på plats så snart som möjligt då många hushåll har en mycket ansträngd ekonomi, inte minst som en följd av de höga elpriserna som följt av Rysslands energikrig.

Vi socialdemokrater har föreslagit införandet av en elräkningsakut, som skulle kunna underlätta för barnfamiljer, pensionärer och företag genom den här tuffa vintern. Det handlar om att regeringen ska säkra att de som behöver ska kunna få avbetalningsplaner för sina elräkningar. Möjligheterna att skjuta upp eller avbetala sin elräkning vore en stor lättnad när elstödet dröjer. Detta förslag har regeringen tyvärr inte hört sammat.

Regeringens förslag att Försäkringskassan är den myndighet som ska sköta utbetalningen av elstödet kan på goda grunder ifrågasättas, inte minst med tanke på deras i övrigt ansträngda läge och avsaknad av myndighetskontakter med många elanvändare. För att inte ytterligare fördröja att pengarna når hushållen väljer vi socialdemokrater i detta läge att inte opponera oss mot den valda lösningen. Däremot är vi, liksom många remissinstanser samt Lagrådet mycket kritiska till förslaget att sekretessbelägga utbetalningarna av elstödet i samband med Försäkringskassans handläggning.

När avgifter som betalats in av elkonsumenterna ska betalas ut som stöd är det viktigt med öppenhet. Den sekretessbeläggning som regeringen föreslår skulle i

praktiken omöjliggöra för journalister, forskare och allmänhet i övrigt att granska hur, i vilken omfattning och till vilka denna utbetalning sker, vilket också skulle innebära ett stort avsteg från den svenska traditionen av öppenhet och offentlighetsprincip.

De skäl som regeringen angett för att införa sekretess avseende enskilda personliga förhållanden är på inget sätt tillräckliga för att landa i slutsatsen att sekretess ska råda. Att regeringen dessutom föreslår omvänt skaderekvisit gör att denna lagstiftning är mycket långtgående. Utbetalningarna av elstödet motsvarar inte samma belopp som varje enskild konsument betalat in, utan är schabloniserat. Därmed uppstår effekter som är av stort allmänintresse att granska. Som Lagrådet också anför så gäller offentlighetsprincipen redan hos en betydande del av elanvändarna.

Regeringen har lagt fram sitt förslag i sådan hast att Lagrådet anser att grundlagens beredningskrav inte är uppfyllda och att den lagrådsremiss som förslaget är baserad på därför inte kan ligga till grund för lagstiftning. Det är minst sagt anmärkningsvärt, och hanteringen förtjänar i sig kritik. Det är inte acceptabelt att remissinstanserna fått fem dagar respektive en dryg halv arbetsdag för att inkomma med synpunkter. De brister i beredningen som finns är ytterligare starkt vägande skäl att inte frångå den presumtion om offentlighet som vi har i Sverige och med rätta är stolta över.

En utveckling där sekretess blir vanligare och offentligheten minskar skulle vara mycket olycklig, varför den typen av förslag måste föregås av noggrann analys och tungt vägande argument, två delar som denna proposition från regeringen saknar.

När det kommer till sekretess för anläggnings-id har vi med denna korta motionstid inte haft möjlighet att överblicka konsekvenser och väljer därför att avstå från att i nuläget ta ställning i denna fråga.

Mot denna bakgrund anser vi att den delen i regeringens proposition som rör förslag till lag om ändring i 28 kap. 4 a § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) bör avslås.

Ida Karkiainen (S)

Hans Ekström (S)

Mirja Räihä (S)

Per-Arne Håkansson (S)

Amalia Rud Pedersen (S)

Peter Hedberg (S)